

POTPOMOGNUTA OPLODNJA

ASSISTED REPRODUCTION

Poštovani gospodine uredniče,

Demografske su promjene u svim europskim zemljama u biti vrlo slične. U vrijeme kada se broj stanovnika zemlje globalno povećava, u većini europskih zemalja postoji negativni demografski trend. Zanimljivo je da isti trend slijedi i broj prekida neželjenih trudnoća. Osim ekonomskih i socijalnih promjena u nekim od europskih zemalja koje imigracijskom politikom poboljšavaju demografski negativne trendove, u Europi je u stalnom porastu jedino broj djece rođene uz pomoć metoda potpomognute oplodnje (engl. assisted reproductive technique – ART) odnosno izvantjelesne oplodnje (engl. in vitro fertilization – IVF). Od tri milijuna djece rođene uz pomoć metoda medicinski potpomognute oplodnje, čak 60% njih rođeno je u Europi. Tako u razvijenijim državama udio ovako začete djece među svim rođenim predstavlja značajan demografski pomak u broju novorođenih.

Iako nema velikih demografskih studija, izgleda da problem neplodnosti počinje dobivati sve važnije mjesto i u nacionalnim zdravstvenim politikama.

Realno je očekivati daljnji porast učestalosti neplodnosti. Radi toga, nacionalna zdravstvena politika bi trebala povećati dostupnost svih oblika liječenja neplodnosti te osigurati zaštitu prava tih pacijenata, kroz zakonsku regulativu i kontrole centara koji provode pružanje usluga medicinski potpomognute oplodnje. Utjecaj metoda ART na plodnost izgleda na prvi pogled minimalan, ali je ipak usporediv s drugim mjerama populacijske politike. Zbog toga se metode ART ne zaneamaruju i ne isključuju iz paketa mjera za rješavanje ovog problema. Analize trendova demografskih promjena zbog ART u Danskoj i nekim drugim državama jasno su pokazale, da postoji utjecaj ART na rađanje koji u konačnici mijenja strukturu populacije. Na žalost, takav primjer Danske u svezi broja novorođenčadi začete ART metodama mogu slijediti samo bogate i dobro organizirane sredine. Međutim, važno je napomenuti da sve zemlje koje su visoko pozicionirane na ljestici uspješnosti ART u europskom registru za IVF, imaju dobro organizirane centre za ART koji slijede principe propisanih minimalnih standarda za klinički i laboratorijski dio ART te definirane i provedene mehanizme kontrole kvalitete postupaka ART.

Ove godine Parlament Europske zajednice prihvatio je dokument »Demographic Future of Europe (2007/2156-INI. – <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0066&language=EN&ring=A6-2008-0024>) u kojem je ukazano na problem neplodnosti i potrebu za omogućavanjem dostupnosti svih oblika liječenja uključujući i ART. Press release: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/048-19267-022-01-04-908-20080121IPR19248-22-01-2008-2008-false/default_en.htm.

Za nas ginekologe važne su prije svega dvije točke ovog dokumenta. Točka 25 i 26 u kojima se navodi visoka učestalost neplodnosti u Europi (15% parova) pa se pozivaju sve države članice da omoguće pravo na liječenje kao i dostupnost svih metoda liječenja bez obzira na bračni status para. Europsko društvo za humanu reprodukciju i embriologiju (European Society of Human Reproduction and Embriology – ESHRE) u lipnju 2008. izradilo je dokument »Good clinical treatment in Assisted Reproduction – An ESHRE position paper«, koji izražava stajalište ove najvažnije europske organizacije na području reproduktivne medicine o problemu medicinski potpomognute oplodnje i minimalnim standardima terapije, koji bi trebale slijediti europske države. Dokument je u rujanskom broju *The Parliament Magazine* predstavljen članovima Europskog parlamenta.

Budući sam i sam bio u timu koji je pripremio ovaj dokument, imam mogućnost da kao član EC ESHRE predstavim ovo stajalište i našim ginekolozima.

Suglasnost za objavljivanje dokumenta na hrvatskom jeziku dao je Executive Committee ESHRE na sjednici od 18. 09. 2009. u Bruxellesu., uz napomenu, da je jedino engleska verzija dokumenta (www.eshre.com) službena verzija.

U prilogu Vam šaljem u hrvatskome prijevodu »ESHRE Position Document« s molbom da ga u časopisu objavite

Sa štovanjem, srdačno

Prof. Veljko Vlasisavljević
Univerzitetni klinički center Maribor
Ljubljanska 5, SI 2000 MARIBOR
e-mail: vlai@ukc-mb.si; <http://www.ivf-mb.net>